

Helsingin kaupunginvaltuusto

helsinki.kirjaamo@hel.fi

atte.malmstrom@hel.fi

HEL 2018-007172

HELEN OY:N LAUSUNTO KAUPUNGINVALTUUSTON ALOITTEESTA BIOMASSALLE KESTÄVYYSKRITEERIT

Helsingin kaupunginvaltuusto on pyytänyt Helen Oy:ltä lausuntoa aloitteesta Helenin käyttämälle biomassalle omat kestävyyskriteerit.

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kaupunginvaltuustolle ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helenin biomassan käyttö

Helen on viime vuosina investoinut puupellettiin perustuvaan lämmöntuotantoon ja parhaillaan suunnittelee lisää uusia biolämpökeskuksia. Biomassan sekä hukkalämpöjen hyödyntämisen osuus kasvaa Helenin lämmöntuotannossa, kun kivihiiilen käyttö vähenee ja uusiutuva energia lisääntyy matkalla kohti ilmastoneutraalia tulevaisuutta. Helen näkee biomassan käytön tarvittavana välivaiheen ratkaisuna, kun siirrytään kohti uusia teknologisia ratkaisuja. Biomassa on nopeasti käyttöön otettavissa ja sen avulla varmistetaan Helsingin lämmittäminen myös talvipakkasilla.

Tällä hetkellä Helen käyttää teollisuuden sivutuotteista valmistettuja pellettejä. Suunniteltavat uudet biolämpölaitokset ovat hyvin monipuolisia käytetyn polttoaineen ja sen laadun suhteen. Uusien investointien myötä, polttoainevalikoima laajentuu pelletin lisäksi muihinkin biomassajakeisiin kuten metsähakkeeseen, metsäteollisuuden sivutuotteisiin ja erilaisiin kiertotalousjakeisiin. Metsähakkeella tarkoitetaan hakkuiden sivutuotteista, kuten oksista ja pieniläpimittaisesta harvennuspuusta, koostuvaa polttoainetta. Metsäteollisuuden sivutuotteita ovat mm. teollisuuden jalostusprosessien käytöstä ylijäävä puun kuori ja puru ja kiertotalousjakeita taas esimerkiksi kierrätys- ja purkupuuta.

Metsiä ei kaadeta lähtökohtaisesti energiantuotantoa varten, vaan hakkuista saatava tukki- ja kuitupuuta menee jalostukseen, vain viallinen ainespuu päätyy energiantuotantoon. Hakkuista tehdään metsäteollisuuden raaka-aineen hankintaa varten ja metsänhoidollisiin (harvennus, puuston järeytys) tarpeisiin, ja niiden sivutuotteena syntyy energiakäyttöön kelpavia jakeita. Metsäteollisuus ja sitä myötä raaka-ainepuun hinta määrittävät, että ainespuu ohjautuu jalostukseen. Metsästä saatavan puun hiilidioksidipäästöt huomioidaan jo puun kaatamisen yhteydessä.

Helen siis käyttää biomassajakeita, joiden hiili vapautuisi ilmakehään melko lyhyessä ajassa myös ilman energiahyötykäyttöä tai metsään jätettynä. Näillä korvataan fossiilisia polttoaineita.

Turve ei ole Helenin nykyisessä polttoainevalikoimassa eikä turvetta ole sisällytetty teknisiin suunnitelmiin eikä luvitukseen suunnitteilla olevissa biolämpölaitoshankkeissa

EU:n kestävyysdirektiivi

Euroopan Unionin vastikään hyväksytyssä uudessa uusiutuvan energian direktiivissä (RED II) on kestävyysasiat otettu biomassan osalta hyvin valvontaan niin sanottujen kestävyyskriteerien avulla. Poltettavan biomassan on oltava peräisin kestävästä lähteistä ja alitettava direktiivissä mainitut elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasujen päästövähennykskriteerit, jotta se lasketaan poltettaessa päästöttömäksi uusiutuvaksi energiaksi. Biomassan polton päästöt tulevat huomioiduksi maankäyttösektorilla (LULUCF) jo siinä vaiheessa kun puu kaadetaan. Kestävyyskriteereillä halutaan varmistaa, että bioenergian energiakäyttö EU:ssa tuottaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä ja biomassan tuottaminen on kestävää sisältäen mm. maaston riskiperustaista arviointia ja vaatimuksia hiilinielulaskennasta.

Biomassan nollapäästöisyys energiantuotannossa

Kaikki palaminen tuottaa hiilidioksidia, myös puun palaminen. Tämä on fysikaalinen fakta. Biomassan nollapäästöisyys energiantuotannossa perustuu EU-tasolta tulevaan lainsäädäntöön sekä YK:n ilmastopöytäkirjaan; kestävästi tuotettu bioenergia on nollapäästöistä, kun poltettaessa ilmaan vapautuu saman verran hiilidioksidia kuin biomassassa on kasvaessaan sitonut.

Biomassan hiilidioksidipäästöt huomioidaan kunkin maan päästötaseessa eli maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous sektorilla (LULUCF). Käytännössä kun puu metsässä kaatuu, se merkitään tilastoissa päästökseen kokonaisuudessaan riippumatta siitä, miten ja millä sektorilla puu ja sen eri osat käytetään.

Biomassan käyttö kaikilla sektoreilla vaikuttaa Suomen nettopäästöihin, mutta kaksinkertaisen laskennan välttämiseksi metsäbiomassan päästöt lasketaan maankäyttösektorilla, ei esimerkiksi energiasektorilla. Mikäli metsää hakataan vähemmän kuin sitä käytetään, kasvaa Suomen hiilinielu. Myös toisin päin eli jos metsää hakataan enemmän kuin sitä kasvaa, vähenee Suomen hiilinielu.

Suomen metsien nielu on kasvanut merkittävästi viime vuosikymmeninä erityisesti metsänhoidollisten toimien vuoksi. Hyvin hoidettu metsä kasvaa ja sitoo hiiltä parhaiten. Nielujen merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä on suuri. Helenin kanta on, että tavoitteena pitää olla ylläpitää tai vahvistaa pitkän aikavälin hiilinielua.

Helenin tavoitteena kestävä biomassa

Helenin tavoitteena on, että 100 % hankitusta biomassasta on kestävää. Tämä tarkoittaa, että hankitut puupolttoaineet ovat joko kestävyysertifioituja (esim. PEFC, FSC tai SBP) tai muulla tavoin alkuperävalvottuja. Näin pystytään puuraaka-aineen alkuperä jäljittämään ja varmistumaan siitä, ettei se ole peräisin esimerkiksi laittomilta hakkuilta tai suojelluista metsistä. Helenin nykyiset ja tulevat biomassaa käyttävät laitokset on suunniteltu sellaisiksi, että ne käyttävät kestävyyskriteerien suhteen kaikkein vähäriskisimpiä biomassajakeita.

Lisäksi biomassan hankinnassa otetaan huomioon Energiategollisuuden suositukset lahopuiden jättämisestä metsään monimuotoisuuden turvaamiseksi. Suomen metsänhoidon suosituksissa on jo otettu huomioon 30 % hakkuutähteiden jättäminen metsään. Monimuotoisuuden ylläpitäminen edellyttää koko ketjun tahtotilaa ja osaamista metsänomistajasta, korjaajaan ja käyttäjään.

Helen näkee, että sille ei tule asettaa yhtiökohtaisia biomassan kestävyyskriteereitä.

- **Helenin nykyiset toimet ja tavoitteet biomassan hankinnassa ovat riittävät ja teknis-taloudellisesti toteutettavissa. Helenin tavoite hankkia 100 % kestävyysertifioitua tai alkuperävalvottua biomassaa on tavoitteena tiukempi kuin voimassa oleva lainsäädäntö.**
- **Helenin on voitava toimia kilpailuilla markkinoilla samojen pelisääntöjen mukaan kuin kilpailijat.**
- **Helen voi asettaa itselleen lainsäädäntötason ylittäviä tavoitteita, jotka eivät kuitenkaan saa olla velvoittavia. Poikkeustilanteissa yrityksen on voitava poiketa itse asettamista tavoitteista, kun kuitenkin saavutetaan lainsäädännön edellyttämä taso.**
- **Biomassan tuottajat ja toimittajat noudattavat käytössä olevia ja yleisesti hyväksytyjä kriteereitä ja sertifikaatteja. Mikäli määritetään näitä tiukempia kriteereitä, voisi tämä johtaa siihen, että kriteerit täyttävää biomassaa ei ole markkinoilta saatavilla tai hinta olisi merkittävästi markkinahintaa korkeampi.**
- **Vain yhteisillä, koko toimialaa koskevilla kriteereillä ja sertifikaateilla voidaan vaikuttaa haluttuihin päämääriin, esimerkiksi biodiversiteettiin.**

Tavoitteena päästöjen vähentäminen kaikilla sektoreilla

Ilmaston muutoksen hillitsemiseksi päästöjä täytyy vähentää kaikessa toiminnassa. Energiasektorilla vahvan päästökaupan tulee olla ensisijainen ohjauskeino päästöjen vähentämiseen. Hiilinielujen kasvusta tulee huolehtia maankäyttösektorin ohjauksella. Näin taataan, että päästöt vähenevät.

Helen Oy

Pekka Manninen
toimitusjohtaja